

דף עמדה

בנושא העברת הפיקוח על חוק צער בעלי חיים ממשרד החקלאות למשרד להגנת הסביבה

רקע

מזה מספר שנים ישנם ניסיונות חוזרים ונשנים להעביר את האחריות על טיפול בחוק צער בעלי חיים ממשרד החקלאות למשרד להגנת הסביבה. דומה כי העברה זו תפגע במהותו של החוק, תביא לעיוות משמעותי בהבנת מקומם של בעלי החיים בחברה היהודית, ולפגיעה קשה בחקלאות הישראלית.

צער בעלי חיים בהלכה

היהדות אוסרת כל צער בעלי חיים. איסור זה לרוב הפוסקים הוא מן התורה. עם זאת, היהדות מכירה בכך שהאדם יכול להשתמש בבעלי חיים לצרכיו ההכרחיים ולא לתענוגות חיצוניים. לדוגמא: מותר לצוד בעלי חיים לאכילה אבל אסור לצוד אותם להנאה. וכן מותר לטעון בעלי חיים במשאות אבל אסור לטעון עליהם משקל עודף.

הקו המנחה בהתייחסויות אלו הוא מציאת נקודת האיזון שבין הדאגה לרווחתם של בעלי החיים, גם בשעה שמשתמשים בהם לצרכי האדם (כגון איסור לא תחסום שור בדישו, ועוד) לבין ההבנה כי בעיקרו של דבר בעלי החיים נועדו לשימושם של האדם, כפי שנאמר בבריאת העולם: "ורדו בדגת הים ובעוף השמים".

זאת ועוד, התייחסותה של ההלכה היא תמיד כלפי האדם, מוטל על האדם לנהוג כראוי בבעלי החיים שברשותו, ההלכה אינה רואה בבעלי החיים בעלי זכויות עצמיות שיש לדאוג להם, אלא החיוב הוא תמיד על האדם עצמו.

הפרת האיזון בחוק צער בעלי חיים

עקרונותיו של חוק צער בעלי חיים, מבוססים על הבנה זו, שיש לאזן בין צרכיו של האדם לדאגה לרווחתם של בעלי החיים. שמירה על איזון זה יכולה להיות בפועל רק במשרד שבו יש ביטוי לציבור שמצוי במגע יומי עם חיות המשק והטיפול בהם, העברת הנושא לאחריותו של משרד ממשלתי שבו צד אחד של המשוואה, קרי החקלאים, אינו בא לידי ביטוי, תביא בהכרח לעיוות המושג של צער בעלי חיים, ובאופן מעשי לפגיעה בחקלאות הישראלית.

לסיכום

אפשר וצריך לדאוג לבעלי החיים ולרווחתם אבל בהסתכלות מאוזנת. אין לנו התנגדות שיהיה שיתוף פעולה בין המשרדים, אבל עיקר הוועדה צריך להשאר בידי משרד החקלאות שדואג הן לרווחת החקלאים והן לרווחת בעלי החיים.